УДК 517.923

ІМПУЛЬСНА КРАЙОВА ЗАДАЧА ДЛЯ РІВНЯННЯ ЛЯПУНОВА ЗІ ЗНАЧЕННЯМИ У ПРОСТОРІ ГІЛЬБЕРТА*

Є. В. Панасенко

Запоріз. нац. ун-т
вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, 69600, Україна
e-mail: panasenko.yevgeniy@gmail.com

О. О. Покутний

Ін-т математики НАН України
вул. Терещенківська, 3, Київ, 01024, Україна
e-mail: lenasas@gmail.com

We investigate boundary-value problems for the operator-differential Lyapunov equation with pulse action at fixed times with values in the Hilbert space. The case where the corresponding generating operator can have a nonclosed set of values is considered. The results are illustrated by the example of the problem with diagonal operators.

Досліджено крайові задачі для операторно-диференціального рівняння Ляпунова з імпульсним впливом у фіксовані моменти часу зі значеннями у просторі Гільберта. Розглянуто випадок, коли відповідний породжуючий оператор може мати незамкнену множину значень. Результати проілюстровано на прикладі задачі з діагональними операторами.

Крайові задачі з імпульсним впливом у фіксовані моменти часу розглянуто у роботах А. М. Самойленка, М. О. Перестюка [1], О. А. Бойчука, В. П. Журавльова, А. М. Самойленка [2, 3] та багатьох інших математиків. У скінченновимірному випадку крайову задачу для рівняння Ляпунова розглянуто у роботі С. М. Чуйка [4].

У цій статті досліджено крайові задачі для рівняння Ляпунова у просторі Гільберта [5, 6] зі скінченною кількістю імпульсів. Розглянуто крайову задачу для рівняння Ляпунова у просторі Гільберта й у тому випадку, коли відповідний оператор може мати незамкнену множину значень. Для певних імпульсних умов побудовано еволюційний оператор і за допомогою нього — узагальнений оператор Гріна. Отримані формули мають достатньо просте зображення. Наведено приклад крайової задачі з діагональними операторами у відповідних просторах.

1. Постановка задачі. Розглянемо крайову задачу з імпульсним впливом у фіксовані моменти часу:

* Підтримано науковою темою Відділення цільової підготовки Київського національного університету ім. Т. Шевченка при НАН України на 2022 – 2023 рр. ЗМ2022, 0122U002463.

$$\begin{gathered} dotZ(t) = A(t)Z(t) - Z(t)B(t) + \Phi(t), \\ t \neq \tau_i, \quad \Delta Z|_{t=\tau_i} = S_i Z(\tau_i - 0) + \gamma_i, \qquad (1) \\ t, \tau_i \in [a;b], \quad i = 1,2,\ldots,p, \end{gathered}$$

$$\ell Z(\cdot) = \alpha. \qquad (2)$$

Нехай $A(t), B(t), \Phi(t) \in C\big([a;b]\backslash\{\tau\}_I;\mathcal{L}(H_1)\big)$ — лінійні та обмежені оператори при кожному t, де $C\big([a;b]\backslash\{\tau\}_E;\mathcal{L}(H_1)\big)$ — простір неперервних або кусково-неперервних по $t \in [a;b]$ оператор-функцій, які мають розриви першого роду при $t = \tau_i$; $\mathcal{L}(H_1)$ — простір лінійних і обмежених операторів, що діють з простору Гільберта H_1 у себе; $S_i \in \mathcal{L}(H_1)$ — лінійні та обмежені оператори такі, що $E + S_i$ невироджені (оборотні), що означає однозначну продовжуваність розв'язків імпульсної системи через точки розриву; $\gamma_i \in \mathcal{L}(H_1)$ — лінійні та обмежені оператори; ℓ — лінійний неперервний оператор: $\ell :$ $C^1([a;b]\backslash\{\tau\}_I;\mathcal{L}(H_1)) \to H_2;$ H_2 — простір Гільберта, $\alpha \in H_2$.

Розв'язок $Z(t)$ крайової задачі (1), (2) шукаємо у просторі кусково-неперервно диференційовних оператор-функцій: $Z(t) \in C^1\big([a;b]\backslash\{\tau_i\}_I;\mathcal{L}(H_1)\big)$

Разом з неоднорідною крайовою задачею (1), (2) розглянемо однорідну крайову задачу

$$\begin{gathered} \dot{Z}(t) = A(t)Z(t) - Z(t)B(t), \\ t \neq \tau_i, \quad \Delta Z|_{t=\tau_i} = S_i Z(\tau_i - 0), \qquad (3) \\ t, \tau_i \in [a;b], \quad i = 1,2,\ldots,p, \end{gathered}$$

$$\ell Z(\cdot) = 0. \qquad (4)$$

При цьому еволюційний оператор $W(t,a)$ імпульсної задачі (3) пов'язаний з еволюційним оператором $H(t,a) = U(t,a)V^{-1}(t,a)$ системи без імпульсів

$$\dot{H}(t) = A(t)H(t) - H(t)B(t), \quad H(a,a) = E,$$

таким чином:

$$W(t,a) = X(t,a)V^{-1}(t,a), \qquad (5)$$

де

$$X(t,a) = U(t,\tau_j)(E + S_j)\prod_{v=j}^{2} U(\tau_v,\tau_{v-1})(E + S_{v-1})U(\tau_1,a), \qquad (6)$$

$$\tau_j < t \leq \tau_{j+1}.$$

Тут $U(t,a),\ V(t,a)$ — еволюційні оператори однорідних операторних рівнянь

$$\dot{U}(t,a) = A(t)U(t,a), \quad U(a,a) = I, \qquad (7)$$

$$\dot{V}(t,a) = B(t)V(t,a), \quad V(a,a) = I, \qquad (8)$$

відповідно, а $X(t,a)$ — еволюційний оператор однорідного операторного рівняння з імпульсами

$$\dot{X}(t,a) = A(t)X(t,a), \qquad \Delta X|_{t=\tau_i} = S_i X(\tau_i - 0). \qquad (9)$$

Ці формули є аналогами формул для фундаментальних матриць у скінченновимірному просторі [1, с. 49]. Таким чином, маємо

$$W(t,a) = U(t,\tau_j)(E+S_j)\prod_{v=j}^{2} U(\tau_v,\tau_{v-1})(E+S_{v-1})U(\tau_1,a)V^{-1}(t,a), \tag{10}$$

$$\tau_j < t \le \tau_{j+1}.$$

Розглянемо лінійний оператор $\mathbf{K}_\tau^t$, який переводить оператор-функцію $\Phi(t)$ з простору $C([a;b]\backslash\{\tau_i\}_I;\mathcal{L}(H_1))$ у оператор-функцію $K_\tau^t[\Phi] \in C([a;b]\backslash\{\tau_i\}_I \times [a;b]\backslash\{\tau_i\}_I;\mathcal{L}(H_1))$ вигляду [5, 6]

$$\mathbf{K}_\tau^t[\Phi] = X(t,\tau)\Phi(\tau)V^{-1}(t,\tau), \quad t,\tau \in [a;b]. \tag{11}$$

За допомогою цього оператора загальний розв'язок імпульсного рівняння (1) можна зобразити у вигляді

$$Z(t) = \mathbf{K}_a^t[M] + \int_a^t \mathbf{K}_\tau^t[\Phi(\tau)]d\tau + \sum_{i=1}^{p} \tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^t[\gamma_i], \tag{12}$$

де оператор $M \in \mathcal{L}(H_1)$ — довільний лінійний обмежений оператор, $\tilde{\mathbf{K}}_\tau^t[\cdot]$ обрано неоднозначно. Як $\tilde{\mathbf{K}}_\tau^t[\cdot]$, наприклад, можна взяти оператор [1]

$$\tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^t = \mathbf{K}_{\tau_i+0}^t. \tag{13}$$

Підставимо отриманий розв'язок у крайову умову (2). Тоді одержимо таке операторне рівняння стосовно оператора M:

$$Q[M] = g, \tag{14}$$

де оператор Q визначається таким чином:

$$Q\colon \mathcal{L}(H_1) \to H_2, \qquad Q[M] = \ell K_a^{\cdot}[M], \tag{15}$$

а елемент $g \in H_2$ має вигляд

$$g = \alpha - \ell\int_a^{\cdot} \mathbf{K}_\tau^{\cdot}[\Phi(\tau)]d\tau - \sum_{i=1}^{p} \ell\tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot}[\gamma_i]. \tag{16}$$

Припустимо, що оператор Q узагальнено оборотний. Тоді, як показано в [3], він є нормально розв'язним і існують обмежені проєктори $\mathcal{P}_{N(Q)}: \mathcal{L}(H_1) \to N(Q)$ і $\mathcal{P}_Y: H_2 \to Y$, які індукують розклади просторів $\mathcal{L}(H_1)$ і H_2 у прямі суми замкнених підпросторів

$$\mathcal{L}(H_1) = N(Q) \oplus X,$$

$$H_2 = Y \oplus R(Q).$$

Використовуючи нормальну розв'язність оператора Q, отримуємо, що рівняння (14) є розв'язним тоді й тільки тоді [3], коли права частина задовольняє умову

$$\mathcal{P}_Y g = 0. \tag{17}$$

Тут $\mathcal{P}_Y$ — проєктор на коядро оператора Q. Ця умова гарантує, що права частина (14)

$$\alpha - \ell \int_a^{\cdot} K_\tau^{\cdot}[\Phi(\tau)]d\tau - \sum_{i=1}^{p} \ell K_{\tau_i}^{\cdot}[\gamma_i] \in R(Q)$$

належить множині значень оператора Q.

Якщо умова розв'язності (21) виконана, то операторне рівняння (14) має множину розв'язків вигляду

$$M = Q^{-} g + \mathcal{P}_{N(Q)} C, \tag{18}$$

де C — довільний лінійний обмежений оператор $(C \in \mathcal{L}(H_1))$, $\mathcal{P}_{N(Q)}$ — проєктор на ядро оператора Q. Підставляючи оператор M у (12), отримуємо, що загальний розв'язок крайової задачі (1), (2) може бути поданий у вигляді

$$Z(t, C) = \mathbf{K}_a^t[\mathcal{P}_{N(Q)} C] + (G[\Phi, \alpha])(t), \tag{19}$$

де узагальнений оператор Гріна визначається таким чином:

$$(G[\Phi, \alpha])(t) = \int_a^t \mathbf{K}_\tau^t[\Phi] d\tau + \sum_{i=1}^{p} \tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot}[\gamma_i] +$$
$$+ \mathbf{K}_a^t \left[Q^{-}(\alpha - \ell \int_a^{\cdot} \mathbf{K}_\tau^{\cdot}[\Phi(\tau)]d\tau - \sum_{i=1}^{p} \ell \tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot}[\gamma_i]) \right]. \tag{20}$$

Отже, отримали таку теорему.

Теорема 1. *Нехай оператор Q є узагальнено оборотним. Тоді крайова задача (1), (2) має розв'язки тоді й тільки тоді, коли виконується умова*

$$\mathcal{P}_Y \left(\alpha - \ell \int_a^{\cdot} \mathbf{K}_\tau^{\cdot}[\Phi(\tau)]d\tau - \sum_{i=1}^{p} \ell \tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot}[\gamma_i] \right) = 0. \tag{21}$$

Якщо умову (21) виконано, то множина розв'язків (1), (2) має вигляд

$$Z(t, C) = \mathbf{K}_a^t\left[\mathcal{P}_{N(Q)} C\right] + (G[\Phi, \alpha])(t), \tag{22}$$

де узагальнений оператор Гріна визначається за формулою

$$(G[\Phi, \alpha])(t) = \int_a^t \mathbf{K}_\tau^t[\Phi] d\tau + \sum_{i=1}^{p} \tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot}[\gamma_i] +$$
$$+ \mathbf{K}_a^t \left[Q^{-}(\alpha - \ell \int_a^{\cdot} \mathbf{K}_\tau^{\cdot}[\Phi(\tau)]d\tau - \sum_{i=1}^{p} \ell \tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot}[\gamma_i]) \right]. \tag{23}$$

Зауваження 1. Якщо оператори A і B сталі, то еволюційний оператор $W(t,a)$ системи (1) має вигляд

$$W(t,a) = e^{A(t-\tau_j)}(E+S_j)\prod_{v=j}^{2} e^{A(\tau_v-\tau_{v-1})}(E+S_{v-1})e^{A(\tau_1-a)}e^{-B(t-a)}. \tag{24}$$

Зауваження 2. Якщо оператор A комутує з S, то еволюційний оператор $W(t,a)$ у формулі (24) можна зобразити у вигляді

$$W(t,a) = e^{A(t-a)}(E+S)^{i(t,a)}e^{-B(t-a)}, \tag{25}$$

де $i(t,a)$ — кількість точок τ_i на відрізку $[a,t]$.

Покажемо, яким чином можна дослідити розв'язність крайової задачі (1), (2) й у тому випадку, коли оператор Q має незамкнену множину значень.

Будемо припускати, що оператор $Q\colon \mathcal{L}(H_1) \to H_2$, який діє з банахового простору $\mathcal{L}(H_1)$ у гільбертів простір H_2, індукує такі розбиття відповідних просторів у прямі суми:

$$\mathcal{L}(H_1) = N(Q) \oplus X, \quad H_2 = \overline{R(Q)} \oplus Y, \tag{26}$$

і відповідні розклади одиниці

$$I_{\mathcal{L}(H_1)} = P_{N(Q)} + P_X, \quad I_{H_2} = P_{\overline{R(Q)}} + P_Y,$$

де $P_{N(Q)}$, P_X, $P_{\overline{R(Q)}}$, P_Y — проєктори на відповідні підпростори. Зауважимо, що друге розбиття простору $H_2 = \overline{R(Q)} \oplus Y$ в (26) завжди існує $Y = \overline{R(Q)}^{\perp}$. За аналогією з означеннями [7] допустимих пар запровадимо означення узагальненого Q допустимого підпростору.

Означення 1. *Нехай $Q\colon \mathcal{L}(H_1) \to H_2$ — лінійний обмежений оператор із банахового простору $\mathcal{L}(H_1)$ у гільбертів простір H_2 та підпростір $X \subset \mathcal{L}(H_1)$ має властивість $\mathcal{L}(H_1) = N(Q) \oplus X$. Тоді підпростір X називається узагальненим Q-допустимим підпростором.*

Розглянемо звужений оператор $Q_X : X \to \overline{R(Q)}$, $Q_X M = QM$, $M \in X$ (він буде лінійним, неперервним і ін'єктивним). Поповнимо простір X за нормою $\|M\|_{\overline{X}} = \|Q_X M\|_{H_2}$ і розширимо оператор Q_X на поповнений простір $\overline{X}$ за неперервністю. Розширений оператор будемо позначати як $\overline{Q}_X$. Тоді оператор $\overline{Q}_X : \overline{X} \to \overline{R(Q)}$ буде гомеоморфізмом між просторами $\overline{X}$ і $\overline{R(Q)}$. Будемо позначати $\overline{\mathcal{L}(H_1)} = \overline{X} \oplus N(Q)$.

Означення 2. *Нехай $Q \in \mathcal{L}(\mathcal{L}(H_1), H_2)$ і X — узагальнений Q-допустимий підпростір. Тоді відображення*

$$Q_X^- : H_2 \to \overline{\mathcal{L}(H_1)},$$

$$Q_X^- y = \overline{Q}_X^{-1} y_1, \quad y = y_1 + y_2, \quad y_1 \in \overline{R(Q)}, \quad y_2 \in Y,$$

за аналогією з [7] називаємо сильним X-узагальнено оберненим до оператора Q.

На підставі цього означення можна виділити три типи розв'язків операторного рівняння (14), а отже, й крайової задачі (1), (2).

1. Класичні розв'язки. Якщо оператор Q є узагальнено оборотним, то $g \in R(Q)$ тоді й тільки тоді, коли $P_Y y = 0$. У цьому випадку множина всіх розв'язків рівняння (14) має вигляд

$$M = Q_X^- g + P_{N(Q)} C \quad \forall C \in \mathcal{L}(H_1).$$

Таким чином, після підстановки у зображення для розв'язку $Z(t, C)$ отримуємо наведену теорему 1.

2. Сильні узагальнені розв'язки. Розглянемо випадок, коли множина значень оператора Q може бути незамкненою, але X — узагальнений Q-допустимий підпростір.

Означення 3. *Елемент $Q_X^- g$ будемо називати сильним узагальненим розв'язком рівняння (14), якщо $g \in \overline{R(Q)} \backslash R(Q)$.*

У цьому випадку множина всіх сильних узагальнених розв'язків рівняння (14) буде мати вигляд

$$M = Q_X^- g + P_{N(Q)} C, \quad C \in \mathcal{L}(H_1),$$

і оператор $Q_X^- g := Q_X^{-1} g_1$, де $g = g_1 + g_2,\ g_1 \in \overline{R(Q)},\ g_2 \in Y$.

3. Сильні узагальнені квазірозв'язки. Розглянемо випадок, коли $g \notin \overline{R(Q)}$. Це буде тоді й тільки тоді, коли $P_Y g \neq 0$. У цьому випадку існують елементи з $\overline{\mathcal{L}(H_1)}$, що мінімізують норму $\inf \|\overline{Q} M - y\|_{H_2}$, де $\overline{Q} = \overline{Q}_{\overline{X}} P_{\overline{X}}$ для $M \in \overline{\mathcal{L}(H_1)}$. Тут $P_{\overline{X}}$ — проєктор на $\overline{X}$. Такі елементи й будуть сильними узагальненими квазірозв'язками.

Означення 4. *Довільний елемент з множини*

$$\{Q_X^- g + P_{N(Q)} C\}_{C \in \mathcal{L}(H_1)}$$

називатимемо сильним узагальненим квазірозв'язком рівняння (14).

Використовуючи ці поняття сформулюємо загальну теорему узагальненої розв'язності крайової задачі (1), (2).

Теорема 2. *Нехай оператор Q має узагальнений Q-допустимий підпростір X. Тоді:*

1а) *Крайова задача (1), (2) має сильні узагальнені розв'язки тоді й тільки тоді, коли виконується умова*

$$\mathcal{P}_Y \left(\alpha - \ell \int_a^{\cdot} \mathbf{K}_\tau^{\cdot} [\Phi(\tau)] d\tau - \sum_{i=1}^{p} \ell \tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot} [\gamma_i] \right) = 0. \tag{27}$$

Якщо

$$\alpha - \ell \int_a^{\cdot} \mathbf{K}_\tau^{\cdot} [\Phi(\tau)] d\tau - \sum_{i=1}^{p} \ell \mathbf{K}_{\tau_i}^{\cdot} [\gamma_i] \in R(Q),$$

то розв'язки будуть класичними;

1б) *За виконання умови розв'язності (27) множина сильних узагальнених розв'язків має вигляд*

$$Z(t, C) = \mathbf{K}_a^t \left[\mathcal{P}_{N(Q)} C \right] + \overline{(G[\Phi, \alpha])}(t), \tag{28}$$

де узагальнений оператор Гріна можна визначити як

$$\overline{(G[\Phi, \alpha])}(t) = \int_a^t \mathbf{K}_\tau^t [\Phi] d\tau + \sum_{i=1}^{p} \tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot} [\gamma_i] +$$
$$+ \mathbf{K}_a^t \left[\overline{Q}^- \left(\alpha - \ell \int_a^{\cdot} \mathbf{K}_\tau^{\cdot} [\Phi(\tau)] d\tau - \sum_{i=1}^{p} \ell \tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot} [\gamma_i] \right) \right]. \tag{29}$$

2а) *Крайова задача (1), (2) має сильні узагальнені квазірозв'язки тоді й тільки тоді, коли*

$$\mathcal{P}_Y\left(\alpha - \ell\int\limits_a^{\cdot} \mathbf{K}_{\tau}^{\cdot}[\Phi(\tau)]d\tau - \sum_{i=1}^{p} \ell\tilde{\mathbf{K}}_{\tau_i}^{\cdot}[\gamma_i]\right) \neq 0; \tag{30}$$

2б) *За виконання умови розв'язності (30) множина сильних узагальнених розв'язків має вигляд*

$$Z(t,C) = \mathbf{K}_a^t\big[\mathcal{P}_{N(Q)}C\big] + \overline{(G[\Phi,\alpha])}(t) \quad \forall C \in \mathcal{L}(H_1). \tag{31}$$

Приклад. Розглянемо крайову задачу (1), (2) на відрізку $[a;b] = [0;1]$ з постійними операторами A і B діагонального вигляду

$$A = \operatorname{diag}\left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \ldots\right), \quad B = \operatorname{diag}(1,1,1,\ldots)$$

зі значеннями у підпросторі $\mathbf{B} \subset \mathcal{L}(l_2)$, який складається з таких зліченних матриць $D = (d_{ij})_{i,j\in\mathbb{N}}$, елементи яких є квадратично сумовними $\sum_{i,j} d_{ij}^2 < \infty$ (кожній такій матриці відповідає лінійний обмежений оператор із $\mathcal{L}(l_2)$). Оператор-функція $Z(t) = (z_{ij}(t))_{i,j\in\mathbb{N}}$ належить $C^1\left([0;1]\backslash\left\{\frac{1}{2}\right\};\mathbf{B}\right)$, тобто

$$\|Z\| = \sup_{t\in[0;1]\backslash\{1/2\}}\Big\{\|Z(t)\|_{\mathbf{B}} + \|\dot{Z}(t)\|_{\mathbf{B}}\Big\} < \infty.$$

Оператори S і γ_1 мають відповідно діагональний вигляд

$$S = \operatorname{diag}(1,1,\ldots,1,\ldots), \quad \gamma_1 = \operatorname{diag}\left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \ldots, \frac{1}{2}, \ldots\right).$$

Неоднорідність $\Phi(t)$ набуває вигляду

$$\Phi(t) = \operatorname{diag}\left(e^{\frac{t}{2}}, e^{\frac{3t}{2}}, e^{\frac{t}{2}}, \ldots\right).$$

Імпульсну умову задано у точці $\frac{1}{2}$. Оператор ℓ, що задає крайову умову, набирає значень у просторі l_2, визначаємо його таким чином:

$$\ell Z(\cdot) = R(Z(1) - Z(0)) = (0,0,\ldots,0) \in l_2,$$

де дію оператора R визначено формулою

$$RZ = \left(0, z_{22}, \frac{z_{33}}{2}, \frac{z_{44}}{2^2}, \ldots, \frac{z_{ii}}{2^{i-2}}, \ldots\right).$$

Неважко переконатися, що в цьому випадку дію оператор-функції $\mathbf{K}_{\tau}^t$ визначають так:

$$\mathbf{K}_{\tau}^t[\Theta] = \begin{cases} \operatorname{diag}\left(e^{\frac{t-\tau}{2}}, e^{\frac{t-\tau}{2}}, \ldots\right)\Theta\operatorname{diag}\left(e^{-t+\tau}, e^{-t+\tau}, \ldots\right), & 0 \le \tau \le t \le \frac{1}{2}, \\ \operatorname{diag}\left(2e^{\frac{t-\tau}{2}}, 2e^{\frac{t-\tau}{2}}, \ldots\right)\Theta\operatorname{diag}\left(e^{-t+\tau}, e^{-t+\tau}, \ldots\right), & 0 \le \tau < \frac{1}{2} < t \le 1, \\ \operatorname{diag}\left(e^{\frac{t-\tau}{2}}, e^{\frac{t-\tau}{2}}, \ldots\right)\Theta\operatorname{diag}\left(e^{-t+\tau}, e^{-t+\tau}, \ldots\right), & \frac{1}{2} < \tau \le t \le 1, \\ 0, & 0 \le t \le \tau \le 1. \end{cases}$$

Загальний розв'язок неоднорідного рівняння (1) буде мати такий вигляд:

$$Z(t,M)=\mathbf{K}_0^t[M]+\int\limits_0^t \mathbf{K}_\tau^t[\Phi(\tau)]d\tau,\quad t\in\left[0,\frac{1}{2}\right], \tag{32}$$

і

$$Z(t,M)=\mathbf{K}_0^t[M]+\int\limits_0^{\frac{1}{2}} \mathbf{K}_\tau^t[\Phi(\tau)]d\tau+\int\limits_{\frac{1}{2}}^t \mathbf{K}_\tau^t[\Phi(\tau)]d\tau+\tilde{\mathbf{K}}_{\frac{1}{2}}^t[\gamma_1],\quad t\in\left(\frac{1}{2},1\right]. \tag{33}$$

Підставляючи в отримані формули значення $\mathbf{K}_\tau^t$, одержуємо розв'язки у вигляді

$$Z(t,M)=e^{-\frac{t}{2}}M+\operatorname{diag}\left(e^{\frac{t}{2}}-e^{-\frac{t}{2}},\frac{e^{\frac{3t}{2}}-e^{-\frac{t}{2}}}{2},\dots\right),\quad t\in\left[0,\frac{1}{2}\right],$$

$$Z(t,M)=2e^{-\frac{t}{2}}M+$$
$$+\operatorname{diag}\left(e^{\frac{-t+1}{2}}-2e^{-\frac{t}{2}}+e^{\frac{t}{2}}+\frac{1}{2}e^{-\frac{t}{2}+\frac{1}{4}},\frac{1}{2}e^{-\frac{t}{2}+1}-e^{-\frac{t}{2}}+\frac{1}{2}e^{\frac{3t}{2}}+\frac{1}{2}e^{-\frac{t}{2}+\frac{1}{4}},\dots\right),$$

де $M=(m_{ij})_{i,j\in\mathbb{N}}$. Підставляючи одержані вирази у крайову умову, маємо таке операторне рівняння щодо $Q\colon \mathbf{B}\to l_2$:

$$Q[M]=\left(2e^{-\frac{1}{2}}-1\right)\left(0,m_{22},\frac{m_{33}}{2},\frac{m_{44}}{2^2},\dots,\frac{m_{ii}}{2^{i-2}},\dots\right)=g=(0,g_2,g_3,\dots),$$

де координати $g\in l_2$ мають вигляд

$$g_{2i}=\frac{-\frac{1}{2}e^{\frac{1}{2}}+e^{-\frac{1}{2}}-\frac{1}{2}e^{\frac{3}{2}}-\frac{1}{2}e^{-\frac{1}{4}}}{2^{2i-2}},$$

$$g_{2i+1}=\frac{-1+2e^{-\frac{1}{2}}-e^{\frac{1}{2}}-\frac{1}{2}e^{-\frac{1}{4}}}{2^{2i-1}}.$$

Неважко побачити, що оператор Q має незамкнену множину значень (послідовність операторів $M_n=\operatorname{diag}(\underbrace{1,\dots,1}_{n},0,\dots)\in\mathbf{B}$ така, що $Q[M_n]\in l_2$, й збігається до оператора $M=\operatorname{diag}(1,\dots,1,\dots)\notin\mathbf{B}$, $Q[M],\in l_2$). Поповнюючи підпростір X за нормою $\|M\|_{\overline{X}}^2=$ $=\|Q_XM\|_{l_2}^2=\sum_{i=2}^{+\infty}\frac{m_{ii}^2}{2^{2i-4}}$, отримуємо простір $\overline{\mathbf{B}}=N(Q)\oplus\overline{X}$ і нормально-розв'язний оператор $\overline{Q}$ на ньому. Сильний псевдообернений оператор $\overline{Q}^+\colon l_2\to\mathbf{B}$ буде діяти таким чином:

$$\overline{Q}^+\beta=\overline{Q}^+(\beta_1,\beta_2,\dots)=\operatorname{diag}\left(0,\beta_2,2\beta_3,\dots,2^{i-1}\beta i,\dots\right),\quad \beta=(\beta_i)_{i\in\mathbb{N}}\in l_2.$$

Один із сильних узагальнених розв'язків має вигляд

$$M=\operatorname{diag}\left(0,\frac{1}{2e^{-\frac{1}{2}}-1}g_2,\dots,\frac{1}{2e^{-\frac{1}{2}}-1}g_i,\dots\right).$$

Підставляючи його у зображення (32), (33), отримуємо сильний узагальнений розв'язок крайової задачі (1), (2).

Таким чином, наведений приклад ілюструє викладену вище теорію побудови розв'язку крайової задачі (1), (2).

Література

1. А. М. Самойленко, Н. А. Перестюк, *Дифференциальные уравнения с импульсным воздействием*, Вища шк., Киев (1987).
2. А. А. Бойчук, В. Ф. Журавлев, А. М. Самойленко, *Нормально разрешимые краевые задачи*, Наук. думка, Киев (2018).
3. A. A. Boichuk, A. M. Samoilenko, *Generalized inverse operators and Fredholm boundary-value problems*, De Gruyter, Berlin (2016).
4. С. М. Чуйко, *Оператор Грина линейной нетеровой краевой задачи для матричного дифференциального уравнения с импульсным воздействием*, Тр. Ин-та прикл. математики и механики НАН Украины, **28**, 148 – 158 (2014).
5. Є. В. Панасенко, О. О. Покутний, *Крайові задачі для рівняння Ляпунова у банаховому просторі*, Нелін. коливання, **19**, № 2, 240 – 246 (2016).
6. Є. В. Панасенко, О. О. Покутний, *Нелінійні крайові задачі для рівняння Ляпунова у просторі* $\mathbf{L}_p$, Нелін. коливання, **21**, № 4, 523 – 536 (2017).
7. А. А. Бойчук, А. А. Покутный, *Теория возмущений операторных уравнений в пространствах Фреше и Гильберта*, Укр. мат. журн., **67**, № 9, 1181 – 1188 (2015).

Одержано 20.09.22